

אמר רבי אלעזר, מה שכתוב "כל מחמצת לא תאכלו" היא הנקבה של הקלי' שהיא יותר חזקה מן הזכר שבקלי', ומש"כ "לא יאכל חמץ" הוא הזכר שבקלי'. ואמר רשב"י. לכן בחמץ כתוב דרך בקשה לא יֵאָכַל ובנוק' של הקלי' שהיא מפתה לעשות חטאים וכו' נאמר בה לשון צווי "כל מחמצת לא תאכלו", ועוד מחמצת ריח של מיתה יש בה כי האות הראשונה והאחרונה הוא מ"ת כזה" מחמצת ובאמצע חמץ, ולכן מי שאוכל ח"ו חמץ היא מקדמת לו מיתה כי מת הוא בעוה"ז ונשמתו נכרתת בעוה"ב כמ"ש ונכרתה הנפש ההיא, והוא נחשב לבהמה שמתה שאין לה חלק לעוה"ב כך הוא ר"ל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וּכְתִיב (שמות יג) לֹא יֵאָכַל חֶמֶץ אֶלָּא

דָּא דְכַר וְדָא נוֹקְבָא מה הטעם רבוי הלאוין שיש באיסור אכילת חמץ, ומדוע פעם קורא לו מחמצת ופעם קורא לו חמץ, אלא חמץ הוא הזכר של הקלי' ומחמצת היא הנקבה של הקלי'. **אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, בְּדָא פְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ** תירצת את הענין יפה אבל עדיין למה במחמצת כתוב לא תאכלו, לשון של ציווי ואזהרה, **וּבְדָא פְּתִיב לֹא יֵאָכַל** בחמץ כתוב לא יאכל, לשון בקשה, **אִמַּאי לָא פְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ** מדוע לא כתוב גם בחמץ לא תאכלו, לשון ציווי? **אֶלָּא נוֹקְבָא דְאִיהִי אֶסְטִיאת אַרְחָהּ, בְּאִזְהָרָה וְדָאי** אלא נוק' דקלי' שהיא מפתה ברמאות לבני אדם בדרכיה של הטומאה לפתות ולרמות בני אדם לעשות חטאים, כי קלי' הנקבה יותר חזקה מהזכר, לכן כתוב בה באזהרה כל מחמצת לא תאכלו, **דְּכַר דְאִיהוּ אֶחִיד בְּחוּטָא דְדַכְיוּ יְתִיר בְּבִקְשָׁה** הזכר של הקלי' שהוא נאחו בחוט של

טהרה יותר מן הנקבה, לכן האיסור חמץ שבו בלשון בקשה. **וְעַל דָּא פְּתִיב**
לֹא יֵאָכֵל לֹא תֹאכְלוּ ועל זה כתוב לא יאכל בלשון בקשה לא תאכלו
 לשון ציווי בנקבה.

אָמַר לִיה אַפָּא, וְהָא פְּתִיב (דברים טז) **לֹא תֹאכֵל עָלְיוּ**
חֻמֵץ שאל ר' אלעזר את ר' שמעון והרי שגם זכר שהוא "חמץ" כתוב
 לשון אזהרה ולא בקשה. **אָמַר לִיה, אֲסֻגֵי תִיבִין יְתִירִין לִיקָרָא**
לְקַרְבָּנָא השיב לו, הירבה הכתוב מילים יתרות כלומר אזהרות ולאויז מרובים
 לכבוד הקרבן. וכתב "לא תאכל" כאילו יש אזהרות רבות. והעיקר הוא שבפעם הראשונה
 אמר בלשון בקשה ואח"כ לכבוד הקרבן האריך באזהרות, **אַבְל בְּקַדְמֵיתָא**
בְּבִקְשָׁה לֹא יֵאָכֵל אבל בתחילה כתוב לא יאכל להראות לנו שהזכר פחות
 טמא וקשה מן הנקבה. **אַבְל לְבַתֵּר בְּאַזְהָרָה** אבל אח"כ באזהרה, (לא
 תאכלו, דהוא שהוא המחמצת) **קִשָּׂא מִתְרוּוִייהוּ מִחֻמְצַת** קשה
 משניהם כלומר משאור וחמץ היא מחמצת כי מילת "מחמצת" קשה מחמץ ושאור. ושואל,
מַאי טַעְמָא, בְּגִין דִּרְיחָא דְמוֹתָא אִית תַּמָּן מה הטעם שהוא
 קשה משניהם? ומשיב מפני שריח של מות יש במחמצת והיא כוללת זכר ונקבה.
חֻמֵץ, דְּכֵר חֻמֵץ הוּא בּוֹכֵר. מִחֻמְצַת, נוֹקְבָא. רַגְלֵיהּ יוֹרְדוֹת
מְוֹת (משלי ה) מחמצת בנקבה שרגליה יורדות למקום המות קרוב לקליפות. וזה
 נאמר על הקדושה וכ"ש בקלי' שהיא המות עצמה, **בְּרִישָׁא וְסִיפָא דִּתִּיבָה**
תְּשֻׁבַח לָהּ בראש התיבה אות מ' ובסופה אות ת' תמצא שם את המלה "מת"
 כזה מחמצת. **וּבְגִין דָּא מַאן דִּאֲכִיל חֻמֵץ בַּפֶּסַח** ובשביל זה מי

הלימוד היומי

שאוכל חמץ בפסח, **אִיהִי אֶקְדִּימַת לַיהוָה מוֹתָא** הנוקבא דקלי" מקדימה לו את המיתה שהיא בכרת, **וְלִינְדַע דְּמִית הוּא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי** ולדעת שהוא מת בעולם הזה וגם נפשו נכרתת בעולם הבא, ור"ל שלא תתגלגל נפשו בגלגול ישראל אלא בבהמה ובגוים ערלים, **דְּכְתִיב** (שמות יב) **וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת** שאין לה חלק לעוה"ב והרי הוא כאותה בהמה שמתה. עד כאן ביאר חמץ ומחמצת.

"מצה" היא בחי' מלכות דאצילות, והיא עושה מצה ומריבה עם החיצונים והקליפות, ומרחיקה אותם מעם ישראל, כמו המזוזה שיש בה שם שד"י שהוא מבריה את המזיקים והשדים מן הבית, כן המצה עושה מריבה עם החיצונים להבריה אותם מהאדם, וגם עושה קטטה ביניהם עצמם בין המזיקים שיהיו מפורדים ולא יוכלו להזיק, וכן היא עושה מריבה עם המחלות שיש לאדם ומגרשת אותם מגופו, וכמו שאומר הוזה"ק, שהמצה היא "מיכלא דאסוותא" לחם של רפואה כי היא מרפא את גופו ונשמתו של האדם, והיא נלחמת עבור האדם בעליונים ובתחתונים ואשרינו שזכינו.

פרשת פקודי

(דף ונ"ה ע"ב)

ההיכל השני כולל בתוכו גם את ההיכל הראשון

הַיִּכָּלָא תַּנְיִינָא דְקָא אֶמְרָן ההיכל השני שאמרנו שהוא בהיכל הרצון
דְּבַלִּיל לְהַיִּכָּלָא קְדָמָאָה, לְאַתֵּי־תְּדָא בֵּיהּ שהוא

כולל בתוכו גם את ההיכל הראשון כדי שיתייחד הראשון בשני. **וְכַל אֵינוֹן חֵיוֹן**
 וכן לכלול את כל אותן החיות שבהיכל הראשון והשני, **הַכִּי נָמִי אֵית לֵיהּ**

תַּמְנִיא סְמְכִין פְּקָדְמָאֵי גם בו יש שמונה עמודים כמו שביארנו בהיכל
 הראשון. **וְכוּלְהוּ מְמַנָּן, כָּל חָד וְחָד, עַל תְּרִיסַר אֲלָפֵי מְמַנָּן**

אַחַרְנִין, כְּאֵלִין קְדָמָאֵי בְּדָקְאֶמְרָן וכולם ממונים כל אחד ואחד מהם
 על י"ב אלפי ממונים אחרים כדוגמת אותם הממונים שאמרנו בהיכל הראשון. **תְּרִין**

סְמְכִין אֵינוֹן לְסֶטֶר מְזָרְחָא שני עמודים עומדים לצד מזרח, **תְּרִין**
סְמְכִין לְסֶטֶר דְּרוּם ושני עמודים לצד דרום, **וְתְרִין סְמְכִין לְסֶטֶר**

צְפוֹן ושני עמודים לצד צפון, **וְתְרִין סְמְכִין לְסֶטֶר מְעָרְבָא** ושני עמודים
 לצד מערב.

בצד מזרח יהדיא"ל וגזורי"ה

אֵלִין תְּרִין סְמְכִין דְּלְסֶטֶר מְזָרְחָא אותם שני עמודים שלצד מזרח
 שמותיהם, **יְהֻדְנִיא"ל** שהוא אותיות די"ן בין אותיות י"ה א"ל להורות על

הדין שמתבטל בין שני שמות אלו שהם של רחמים, **גְּזוּרִי"ה** מלשון גזר דין החתום

הלימוד היומי